

NOVÝ ORIENT

ABSTRAKTY

ODBORNÝ
ČASOPIS
ORIENTÁLNÍHO
ÚSTAVU AV ČR
ROČNÍK 75/2020

1

CENA 110 Kč

Tribalizace porevoluční Libye – dilema kmenovosti a státnosti

JAROSLAV WEINFURTER

Kmenová příslušnost je jedním z klíčových pilířů libyjského společenského a politického života a stejně tak i libyjské identity jako celku. Spolu s geografickým rozčleněním země na území jednotlivých kmenů po staletí určovala základní parametry předznamenávající úspěch či neúspěch lokálních politických projektů a později také moderních státotvorných snah. Avšak s koncem vlády Mu`ammara al-Qadhafí nabývá tato kmenovost či „tribalizovanost“ libyjské politiky na významu více než kdy předtím, a výrazně tak ovlivňuje parametry libyjské státnosti samotné.

„Vidět jako strana“, periferie kyberprostoru a politika každodennosti: Jak se na síti v ČLR (ne)mluví o koronaviru

JAN KARLACH, JARMILA PTÁČKOVÁ

Článek využívá teoretických paradigmat „vidět jako stát“ (James C. Scott), „politika každodennosti“ (Michael Szonyi) a praxeologických postupů Davida Kurta Herolda k interpretaci kvalitativních dat získaných specificky rozpracovanými (n)etnografickými metodami terénního výzkumu. Přináší tak nový pohled na fungování „čínského internetu“ s využitím kontextu epidemie onemocnění covid-19. Analýzou multimodálních interakcí mezi různými typy médií, čínskými uživateli kyberprostoru a jedním z autorů tohoto textu, článek nejprve identifikuje metafory používané v politicko-mytologických příbězích vyprávěných hlavními čínskými médii, která od roku 2016 „musí nést příjmení Strana“. Text se dále zaměřuje na subjektivní vyjadřovací postupy běžných čínských internetových uživatelů a také na způsoby, kterými vytvářejí související digitální folklór. Čínskou společnost, ve které jsou hranice mezi offline a online každodenností stále rozostřenější, článek charakterizuje jako „post-digitální“. Jeho otevřené závěry vyzývají k rozrůznění současné, téměř výhradně v geopolitice ukotvené dominantní interpretace čínského internetu. Na praktických příkladech demonstruje naléhavou potřebu hlubší analýzy nativního vnímání čínského kyberprostoru, jenž se v rukou komunistické strany stal významným státotvorným prostředkem, pomocí kterého proniká na své geografické periferie a do soukromí jednotlivců.

Býčí zápasy – raněná tamilská pýcha?

PAVEL HONS

Článek se zamýšlí nad protesty proti zákazu býčích zápasů, které se v Tamilnádu odehrály v roce 2017. Snaží se celou záležitost kontextualizovat a představit důvody zákazu i argumentaci protestujících. Ti se ohrazují vůči výrokům Nejvyššího soudu, ale také vůči tamilské a ústřední vládě či organizaci PETA. Zákaz dávají do souvislosti s údajnými snahami potlačit tamilskou kulturu, zdecimovat domácí plemena skotu a ovládnout trh s mlékem. Dále článek představuje některé menšinové názory, zejména názory dalitů a žen, a všímá si policejní brutality doprovázející poslední den protestů.

Příběhy legendárního vládce Uruku Enmerkara

JIŘÍ PROSECKÝ

Článek představuje první český anotovaný překlad dvou sumerských literárních skladeb nazývaných „Enmerkar a pán z Aratty“ a „Enmerkar a Ensuhgirana“, které se soustřeďují na legendární postavu krále Enmerkara, údajného vládce druhé dynastie po potopě světa, takzvané první dynastie z Uruku, a jeho vztahy s Arattou, bájným městem ležícím kdesi v oblasti Íránské vysočiny. Dochovaný sumerský text těchto dvou literárních skladeb je datován do starobabylonského období (19. až 18. stol. př. n. l.) a pochází převážně z prostředí písařských škol ve městě Nippuru. Datum jejich vzniku je mnohem starší, předpokládá se, že byly složeny během panování králů třetí dynastie z Uru (21. stol. př. n. l.), kteří se považovali za dědice legendárních vládců Uruku.

Proč a jak přepisovat ujurštinu do češtiny

ONDŘEJ KLIMEŠ, VERONIKA ZIKMUNDOVÁ

V článku je navržen český přepis ujurštiny, turkického jazyka používaného rodilými mluvčími především v Ujgurské autonomní oblasti Xinjiang (též známé jako Východní nebo Čínský Turkestán) na severozápadě Číny, v menší míře v ujgurských komunitách v Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Turecku a dalších státech. Článek též shrnuje historický vývoj zápisu ujurštiny, popisuje existující přepisy a vysvětluje důvody pro navržení zvláštní české transkripce. Česká transkripce ujurštiny může být přínosná diskuzi o situaci Ujgurů v Xinjangu nebo hlubšímu zájmu veřejnosti o ujgurskou kulturu, historii, kuchyni, hudbu nebo krásnou literaturu.

Fantastická Okinawa Medoromy Šuna

MARCEL KONÍČEK

Článek se zabývá fantastickými prvky v tvorbě okinawského spisovatele Medoromy Šuna. Za použití konceptů teorie fikčních světů Lubomíra Doležela skrze analýzu tří Medorumových povídek (*Mabuigumi*, *Okinawan bukku revjú* a *Umukadži tu čiriti*) odpovídá na otázku, jakou funkci plní v těchto povídkách fantastické prvky. Poukazuje na propojení Medorumovy literatury s okinawskou tradicí, kterou využívá jako zdroj fantastických prvků, a zároveň jeho kritiku vůči romantizujícím představám, které tuto tradici vidí jako protijed vůči politicko-sociálním problémům svírajícím současnou Okinawu, včetně otázky americké vojenské přítomnosti. Medorumovy nadpřirozeně nadané postavy se střetávají s těmito problémy, ale ve finále se jejich schopnosti ve střetu s reálnými problémy opakovaně selhávají.

Edice Vrchlického překladu indického dramata Vasantasena

JIŘÍ HUBÁČEK

Edice přináší překlad hry německého dramatika Emila Pohla (1824–1901) *Vasantasena*, z pera básníka a překladatele Jaroslava Vrchlického (1853–1912). Dílo je parafrází staroindického dramatu *Hliněný vozíček* (*Mrččakatika*), připisovaného králi Šúdrakovi ze 3. století. Tato parafráze, uvedená v roce 1893 na jevišti Národního divadla v Praze, tak představuje nejen nově objevený a dosud netištěný Vrchlického překlad, ale zároveň též zajímavou adaptaci staroindického dramatu pro západní jeviště. Rozsáhlejší studie k problematice recepce překladu vychází souběžně v *Divadelní revue* 2021, č. 1.

